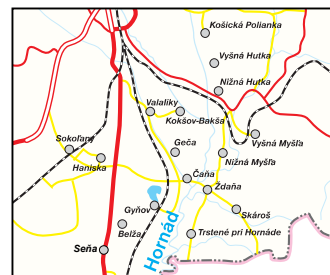

Tretí najlepší slovenský časopis v kategórii neziskových a rozpočtových organizácií súťaže Podnikové médium roka **za roky 2012, 2017 a 2018**. Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- V Haniske zasadala vláda
- Voda čoraz vzácnejšia
- Ako predať dom po rodičoch?
- Ambasádori Abova medzi nami
- Hornád – naša živá tepna

30 ROKOV RZO HORNÁD
1996
2026

Otvárame svoje brány

Lepšie raz vidieť ako stokrát počuť. Abovský hlásnik využil v máji šancu pozrieť sa do rastúceho závodu Volvo Car Slovakia v priemyselnom parku Valaliky. Cítili sme firemnú kultúru, ktorá pomáha zamestnancom, aby boli v dôstojnom a bezpečnom prostredí dobre zaškolení a motivovaní vydávať zo seba to najlepšie. V júni sme svetu svoje brány otvorili aj my – Deň RZO sa konal už po 21. raz. O vrcholné číslo príjemného, horúceho popoludnia v skárošskom amfiteátri sa postarala populárna skupina Helenine oči z Prešova.

(Viac na stranách 3 a 4)

Foto na strane Abovský hlásnik a Volvo Car SK

Slovo na úvod

Na Slovensku je to tak!

Všetci hovoria, aké sú eurofondy výhodné pre mestá a obce. Ako sa dá ľahko prísť k financiám. Ale už nikto verejne nepovie, aký zložitý je systém čerpania a podávania žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Aj v našej obci by sme o tom mohli rozprávať...

Začína sa to nápadom a samozrejme potrebou zmodernizovať školu, znížiť energetickú náročnosť verejnej budovy. Vybudovať kanalizáciu, rozšíriť vodovod, opraviť chodníky a cesty. Zišli by sa nové detské ihriská, oddychové zóny.

Pokračuje to verejným obstarávaním: na dodávateľa projektovej dokumentácie, energetického certifikátu, na externého manažéra, na stavebný dozor, na samotného dodávateľa. Nasleduje elektronické podanie žiadosti, na každom ministerstve iným spôsobom.

A potom už nastáva ten čas ticha. Na odpoveď čakáme tri, päť alebo aj viac mesiacov. Prípadné doplnenie žiadosti treba urobiť do 10 pracovných dní. A zase čakáme tri mesiace. Na návrh zmluvy. Samozrejme, čas začatia samotnej realizácie sa už nezhoduje s dátumom uvedeným v žiadosti. A tak podávame žiadosť o zmenu začatia realizácie a posunutia všetkých časových termínov. Nasledne čakáme na dodatok k zmluve...

Výsledok? Slovensko vyčerpá do 30 % pridelených eurofondov. Susedné krajiny vedľa získajú od 60 až do 120 % bez zbytočných byrokratických prekážok.

Aby to však neznelo, že sa iba sťažujem. Objektívne platí, že bez eurofondov by naše obce a mestá stagnovali a chudobneli. Je to veľká finančná pomoc. Takže možno aj tu platí, že aj zlé je na niečo dobré.

Náš život nie je iba o práci. Preto prajem všetkým čitateľom Abovského hlásnika veľa zdravia a krásne, pohodové leto.

Mikuláš Hudák,
starosta obce Kokšov-Bakša

pozn. red. O tejto téme aj na strane 6

O Haniske široko-dáľeko

Výjazdové zasadnutie vlády za účasti premiéra Roberta Fica 27. mája dostalo Hanisku do centra pozornosti. Kabinet sa venoval aj rozvoju okresu Košice – okolie a okrem iného bola vyhlásená súťaž na výstavbu úseku rýchlostnej cesty R2 medzi Šacou a Šebastovcami.

Viacere obce získali od vlády finančné prostriedky na potrebné projekty. Najviac, 60 tisíc eur, dostala samotná Haniska na rekonštrukciu miestnych komunikácií a domu smútku. Naprázdno neodišla ani jedna z obcí nášho regiónu – spolu si priplesili o 324 tisíc eur.

red

Starosta Miloš Barcal víta ministerku hospodárstva Denisu Sakovú

Seňa buduje nový stacionár

Zariadenie pre trávenie voľného času počas pracovných dní, určené pre dôchodcov so stupňom zdravotnej odkázanosti, je definované ako denný stacionár. Seňa je po Valalikoch druhou obcou nášho regiónu, kde si zoberali na plec tento náročný projekt.

Mať stacionár si však vyžaduje predovšetkým mať špeciálne vyškolený personál, čo v dnešnej dobe prináša hlavne finančné náklady. Najlepším riešením býva zamestnať týchto odborníkov prostredníctvom projektu z verejných zdrojov, čo však nie je vždy možné.

Navyše, starostka **Marcela Gallová** hovorí za väčšinu obyvateľov, ktorí by chceli mať z tohto zariadenia všestrannejšie spoločenské centrum,

Seňa si prezentáciu nových priestorov 27. mája užila ako sa patrí. Pásku strihal aj minister práce Erik Tomáš

vrátane klubovne a výdajne obedov. „Chceli by sme prilákať aj spoluobčanov bez výraznejších zdravotných problémov, prsto takých, čo by ra-

di netrúfali čas osamote, ale v kruhu priateľov a známych.“ Už blízka budúcnosť ukáže, ako to v Seni zvládnú. Držíme palce.

ao

V Belži experti na odrody

V polovici mája zavítali do Borše v Tokajskej oblasti a na záver aj do Belže experti z 15 krajín, zameraní na skúšanie nových odrôd rastlín. Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) zorganizoval 19. ročník medzinárodného stretnutia Expert Group EU-VSCU. Odborníci diskutovali o tom, ako udržať kvalitu skúšania odrôd v meniacich sa klimatických podmienkach, ako správne skúšať ekologické odrody a ako čeliť novým chorobám rastlín. Záverečné zhrnutie seminára prebiehalo v Kultúrnom dome v Belži. Starosta **Ondrej Pravda** odovzdal vedúcemu skúšobnej a karanténnej stanice ÚKSÚP **Marcelovi Potemřimu** pamätný obraz s podakovaním za spoluprácu.

ÚKSÚP/red

Výroba sa naplno spustí už na budúci rok

Makrozamestnávateľ v mikroregióne

Pracuje tu už 600 ľudí, do konca roka má pribudnúť ďalších 700. Je 22. máj 2026 a Abovský hlásnik je medzi médiami pozvanými na tlačový brífing Volvo Car Slovakia. Spoločnosti, ktorá už zmenila a ešte výrazne premení Košice, ich okolie a náš mikroregión nevynímajúc.

Pri ceste autom vnímame zmeny, napríklad budovanie nových ciest, ktoré si vyžiadal priemyselný park Valaliky už pred Šebastovcami. Samotný park sa ťahne naľavo až po kruhový objazd medzi Čanou, Seňou a Haniskou. Z opačnej, východnej strany sa priemyselná zóna stáva súčasťou Valalikov, Geče, Čane.

Dnešnú prehliadku zabezpečil a tlačovku zorganizoval hovorca závodu **Martin Seman**. Usádza nás do Volva – a nie hocikakého, ale špičkového 7-miestneho elektrického SUV typu XC90, pretože obrovské rozmery areálu sa nedajú ľahko zdolať pešo. „Vy ste to k nám mali najbližšie,“ poznamenáva na adresu Hlásnika. A má vlastne pravdu! Aj keď sme ako redaktori za bránami závodu vlastne po prvý raz.

Prišli mnohé významné tradičné médiá, hlavne televízie. Už počas dňa prinášajú reportáže zo závodu. A je o čom informovať: testovacia výroba odštartuje ešte tento rok, ostrá na budúci. Do Švédska už odišlo na kontrolu vyše 100 kompletných karosérií. Až 36 % objemu dielov na každé vozidlo bude pochádzať od dodávateľov so sídlom na Slovensku. Na operátorské pozície nie je podmienkou angličtina, v slovenčine prebiehajú všetky školenia. Dá sa povedať, že bez nej tu prácu nezoženiete.

► Pestrí ľudia, pestré stroje

Riaditeľ prevádzky, Belgičan **Marc Gombeer**, ktorý má slovenskú manželku, uisťuje pred mikrofónmi a kamerami o termínoch a miľníkoch, ktoré boli zatiaľ všetky dodržané. Po chvíli sa už vydávame na prehliadku, kde nie je dovolené všetko snímať a fotiť. Najprv smerujeme do lisovne, kde sledujeme nad hlavami posuvný žeriav s nosnosťou 50 ton. Na zemi nám pred očami pracujú robotické lisy, schopné vyrobiť aj 70 kusov za minútu, podľa presne vymeraných foriem.

Počas krátkého oddychu oslovujeme **Lukáša Mašlara** z Čane, ktorý pracuje pri linke. Prácu a podmienky si pochvaľuje. Pozná aj náš časopis.

Riaditeľ **Marc Gombeer** (vľavo) a hovorca **Martin Seman**

pis. Letný pohľad na zamestnancov potvrdzuje, že ľudia z nášho regiónu, ktorí si chcú nájsť vo Volvo svoju prácu, majú dvere otvorené. Samozrejme, nájdete tu pracovníkov z mnohých krajín, ktorí na dorozumenie potrebujú angličtinu. Lisovňa nám približuje jej manažér zo Švédska **Tommy Petersson**, karosáreň, našu ďalšiu zastávku, ktorá je domovom pre 600 robotov, vedie **Todor Todorov**, pôvodom z Bulharska. Jeho kolega, Slovák **Michal Baranka**, približuje, že batéria v elektromobile sa nachádza pod našimi nohami, v podvozku.

Na pozíciu šéfky kvality nastúpila **Jana Lučkaiová** z Čane, ktorá sa kvôli tejto príležitosti vrátila domov z európskej centrály Toyota v Belgicku. Privádza nás do tréningového centra, ktorému podobné sa nachádza aj v Šaci a tam zostane natrvalo k dispozícii študentom SOŠ Priemyselných technológií. Skupina nových zamestnancov na nás už čaká. Učia sa pracovať na simulovanej linke s drevenými „autičkami“. Ak niekto potrebuje, aby sa linka zastavila, potiahne za šnúr-

ku a ozve sa známa melódia – podľa toho, na akom pracovisku sa dotýkný nachádza.

Takýmto zaškolením si prejde každý zamestnanec, či operátor alebo topmanažér. Hovorca Martin si ho vyskúšal už vo Švédsku. „Keďže závod vzniká na zelenej lúke a prakticky všetci ľudia prejdú náborom, tí najšikovnejší môžu urobiť pomerne rýchly kariérny rast. Nie ako vo firmách, kde sú manažéri už dlho na svojom mieste,“ podotýka.

Posledné rozhovory a zábery sú urobené. Opäť sadáme do auta. Všeterný deň na Košickej kotline rozfukuje suchú pôdu, cítime sa tak trochu ako na púšti. Rozloha priemyselného parku umožňuje ďalšie investície, možno vzniknú ďalšie budovy a objekty. Ako prvá príde určite na rad administratívna budova s úvítacími priestormi. Závod bude mať aj vlastnú baterkareň, kde bude skladať batérie do finálnej podoby z nákupných článkov. Zároveň sa bojuje o predĺženie vlakovkej dopravy zľadnej s pracovnými zmenami až do ma-

Pohľad do lisovne

darského Hidasnémeti. O tom, že až 90 percent vozidiel by malo opúšťať závod a smerovať k svojim zákazníkom po železnici, je už rozhodnuté. Železničná „vlečka“ by mala byť hotová v apríli 2027.

Na tlačovke oznámili zaujímavú sponzorskú zmenu. Volvo Car Slovakia preberá po U. S. Steel (od jesene 2026 to bude Nippon Steel) štafetu hlavného reklamného partnera košíckeho maratónu mieru. Ďalšia z mnohých vecí, ktorými sa legendárna značka stáva súčasťou našich životov. Bude zároveň jednou z istôt pre náš región? To ukáže čas. Našliapnuté má dobre.

► Pohľad eléva

Na tlačovke sa zúčastnil aj najmladší spolupracovník Abovského hlásnika, 20-ročný **Jakub**. „Chcem veľmi poďakovať vedúcemu komunikácie Volvo Cars Martinovi Semanovi, že som mohol ísť aj ja. Nepredstavoval som si, že by som vôbec niekedy dostal takúto príležitosť. Možnosť nahliadnuť do jedného z najkomplexnejších priemyselných projektov v strednej Európe spolu s médiami bol naozaj nezabudnuteľný zážitok. Popri mimoriadne prepracovanej a fyzicky rozsiahlej stránke celého závodu som si ocenil aj ľudský prístup zamestnancov a vedúcich jednotlivých prevádzok. Nechýbala však ani precíznosť a tempo, jednoducho všetko už teraz išlo harmonicky a s presnosťou ako švajčiarske hodinky. Zážitky ako tento ma motivujú, aby som sa naďalej zaoberal tvorbou obsahu. Sledujte náš web regionhornad.sk a dozviete sa stále niečo nové o dianí v regióne.“

Stranu pripravil **Anton Oberhauser**,
foto Volvo Cars a autor

Pohľad na tréningové centrum s cvičnými linkami

Odmena? Keď si ľudia užívajú príjemný čas, vravia svorne organizátori

Ako sa rodí deň D...

Veľký deň mikroregiónu Hornád sa stal už neoddeliteľnou súčasťou nášho kalendára. Väčšinou na konci júna, skôr než sa rozutekáme na prázdniny a dovolenky, skárošský amfiteáter oživa vpravou a hudbou.

V tomto roku po 21. raz – od premiérového roku 2004 sa podujatie zrušilo len dvakrát, po veľkých povodniach v roku 2010 a pred šiestimi rokmi kvôli covidovej pandémie.

Ako sa však tento deň rodí? Nikto sa k nemu začínajú zbíhať aj pol roka vopred. Hlavne kvôli hlavnému „ťaháku“ – hviezdny umelcom, ktorí mávajú stabilne nabitý kalendár. Tento rok patrili vrchol nášho podujatia skupine **Hefenine oči**. Kapely ako Peter Bič Project, Drišľak, Kandráčovci či Kollárovci, ktoré u nás koncertovali v minulosti, z našich spomienok nevymažeme... Niekoľko mesiacov dopredu treba objednať a zazmluvniť aj ozvučenie areálu či moderátora. Z tých zostali v pamäti napríklad Mišo Hudák alebo Števo Skrúcaný.

► Zas osvedčená zostava

Vlani bol celý náš program plný detí – vystupovali len detské súbory a účinkujúci zo základných umeleckých škôl – štátnej valalickej aj súkromnej čaniarskej. Tento rok sme sa vrátili k folklórnym, najmä speváckym skupinám. Veľkým lákadlom, ktoré rozprúdi krv v žilách, býva súbor **Rozmaring** zo Sene. Starosta Skároša **Lubomír Vranka** poznamenáva, že za tie roky sa organizačne tím zdokonalil a už by ich máločo malo prekvapiť. („Kedysi pýtali účinkujúci šesť stoličiek na pódium 10 minút pred vystúpením. Museli sme ich rýchlo zohnať.“) Stále je však dôležité, aby účinkujúci dodržali svojich predpísaných 7 – 8 minút na pódiu. Ak to nedodržia viacerí, nastáva časový sklz. Zoznam účinkujúcich musí byť uzavretý približne do 10. mája.

► „Šliapu“ ako hodinky

Najviac práce čaká na Skárošanov. Hľadisko prírodného amfiteátra musí

Vlano – mladá gitaristka Evelyn Kaduková zo súkromnej ZUŠ V. Železnáka v Čani, hore – ľudia sa snažili nájsť tieň, aby bolo popoludnie príjemnejšie

Frotman skupiny Hefenine oči Martin Mihalčin rýchlo nadviazal kontakt s publikom

byť približne do 10. júna pokosené, pohrabané a vyčistené. Pomocnú ruku podávajú aj ďalší. Najmä Čaňa, Belža, ktoré môžu poskytnúť svojich verejnoprospešných pracovníkov a napríklad aj stan s občerstvením pre účinkujúcich. Guláš pre účinkujúcich býval roky doménou poslancov zo Ždane,

tento rok sa ho ujal **tím z Geče. Sokoľany** sa zasa podujali zaoberať stan-šatňu na prezliekanie. Na stretnutiach regiónu sa stále nájde niekto, čo ponúkne svoje kontakty v prospech všetkých. Pár dní pred podujatím poväbné

miesto v objatí lesa oživa. Začína sa s výzdobou, erby, vlajky, kvety, lavičky a stoličky, pripravuje sa miesto pre predajcov občerstvenia, treba myslieť na toalety. Počasie sa zvykne vydať a v deň D zavíta do Skároša často aj dobrých tisíc ľudí. V tomto roku poznačili koniec júna rekordné horúčavy, kvôli ktorým si organizátori a pomocníci siahli až na dno síl.

Ani počas hľadkého priebehu akcie nesmú organizátori poľaviť v ostražitosť. Stálym problémom býva parkovanie. „Raz nám počas jedného dňa trikrát vyhodilo elektrický istič od preťaženia,“ spomína starosta Vranka. Vždy po akcii vyvezú z areálu minimálne pätnásť 80-litrových vriec s odpadom. Aj keď sa podujatie zadarmo skončí, nastupujú tí, čo uvedú miesto do pôvodného stavu a najmä ho upracujú.

► Nápady pre budúcnosť

Organizátori po vyše dvoch dekádach vedia, do čoho idú. Nebránia sa však ani novým nápadom. „Uvažujeme nad zlepšením diváckeho zážitku za pomoci veľkoplošnej obrazovky.“ Starosta Vranka tiež avizuje zníženie tvorby odpadu zavedením zálohovaného pohára, do ktorého by si hostia kupovali nápoje a na konci dňa by pohár vrátili a záloh by dostali späť. Nuž, čas ukáže...

Tento ročník Dňa RZOH bol pre niektorých dlhoročných starostov posledný, s nádychom nostalgie. Cieľ však zostáva rovnaký aj do budúcnosti. Prilákať ľudí z celého regiónu aj spoza jeho hraníc, ktorí sa na skárošskom amfiteátri budú cítiť dobre a užijú si príjemný deň s priateľmi, s úsmevom na tvári. „To bude pre nás vždy najväčšia odmena, za ktorú všetka tá námaha stojí za to,“ komentuje lúčiaci sa predseda RZOH **Ján Kokarda**.

Anton Oberhauser

Tohoročná novinka – vláčik do Ždane a späť

Pre mnohých je deň regiónu pevným bodom v kalendári

Seňa: kanál v druhej tretine

Rozširovanie kanalizačnej siete v Seni pokročilo a dnes sa blíži k 40 percentám realizovanosti. Znamená to, že plánovaný termín dokončenia – začiatok leta 2027 – je stále reálny.

Napriek tomu, že sa vychádza zo staršej projektovej dokumentácie – a teda ľudia v najnovšej zástavbe si budú na kanalizáciu musieť počkať dlhšie – obec na čele so starostkou **Marcelou Gallovou** si pochvaľuje ústretový prístup realizátorskej stavebnej firmy. „Obrúsili sa nám hrany komunikácie a dnes si vieme vzájomne pomôcť pri riešení rôznych problémov, ktoré môžu kedykoľvek nastať.“

Obec zároveň ďakuje svojim občanom za trpezlivosť, ktorú prejavujú počas stavby náročného diela. Prach, hluk či nepohoda sa časom pominú a zostane opäť o niečo viac hygienickej pozdvižená obec.

Kanalizácia v Geči napreduje

Odkanalizovanie ulíc obce Geča dostalo významný impulz. Stala sa ním finančná injekcia od spoločnosti Logis One. Ide o nájomcu priemyselného parku Valaliky, ktorého prevádzka sa nachádza v katastri Geče. „Zaplatili jednorazový poplatok za rozvoj, ktorý je zakotvený v zmluve medzi parkom a investormi,“ vysvetľuje starosta **Patrik Rusňák**. Verejné obstarávanie vyhrala spoločnosť Montrúr, ktorá prisľúbila urobiť čo najviac práce do konca nasledujúcej jesene. Samotná zákazka má harmonogram do budúceho leta. „Teraz sa napájajú nové domy, ktoré v Geči pribudli od roku 2021,“ dodáva starosta. Ďalšie plány zahŕňujú aj juhozápadnú časť obce, ktorú obsluhuje vodovod spolu s časťou susednej Čane.

Kanál vo Valalikoch rozširujú

Vo Valalikoch budujú kanalizáciu tam, kde to kvôli nevysporiadaným vlastníckym vzťahom nebolo možné skôr. Poľná ulica je už odkanalizovaná (pribudne tam nový asfaltový koberec), nasledovať by mali ulice Športová, Malá a Pri studničke.

ao/kčj

Ruže na verejných priestranstvách

Kráľovné kvetín – ruže – sa udomácňujú aj na verejných priestranstvách v našom regióne. Vo viacerých prípadoch zdrojom tejto nádhery je Rozárium u Bohušov. Priamo oni spolu s priaznivkyňami pekného prostredia vyčistili, zasadili a starajú sa o križovátku ulíc v Nižnej Myšli (na snímke dole). Utešene sa rozrastajú vo väčšine našich obcí kríkové ruže Generál Štefánik, ktoré všetkým starostom a starostkám venovali Bohušovci vlni. Na snímke vpravo vidíme túto odrodu ruží, ako krásli vchod do Obecného úradu v Nižnej Hutke. *kčj*

Ruže krásia a rozvoniavajú verejný priestor. Vpravo hore ruža Generál Štefánik

Trstené môže „vysychať“

Voda je čoraz vzácnejšia. Ani nie tak cenou – dovoliť si ju môže ešte stále prakticky každý. Ale výskytom. Časté a dlhé suché obdobia robia zraniteľnými najmä tie obce, ktoré síce majú vlastný vodovod, ale nie v správe vodárenskej spoločnosti. Sú totiž odkázané na prírodné hydrologické podmienky a mimoriadna dodávka pitnej vody v cisterne pre ne nie je zdarma.

Trstené pri Hornáde a Vyšná Myšľa sú práve týmto typom obce. Či sa to v budúcnosti zmení, je iná téma. „Faktom je, že za odber kubíka vody, teda 1 000 litrov, platí domácnosť v našej obci 1 euro, čo je veľmi priaznivé,“ poznamenáva starosta Trsteného **Matej Kočíš**. Pri inom type vlastníckych vzťahov by cena značne stúpila.

V obci sa nachádza vrt siahajúci 70 metrov pod zem, v ktorom pracuje ponorné čerpadlo. „Roky nám stačilo mať ho spustené v hĺbke 20 metrov, vody bolo dosť. Dnes sa však čoraz

viac stáva, že sa vypína z dôvodu nedostatku vody a preto sme ho museli spustiť až do hĺbky 32 metrov.“ Navyše, vzhľadom na geologické pomery sa v trstenskej vode nachádzajú vo väčšej miere minerály ako železo, mangán či dokonca zdravie škodlivý arzén (v súčasnosti hlboko pod limitom). Aj vtedy je výhodou, ak je zrážok viac a voda sa v podzemí zriedi. „Ďalšou vecou, s ktorou treba rátať pri nižšom stave vody je, že určitý čas zaberie natlakovanie potrubia,“ dodáva starosta.

V obci je často nápor na vodu hlavne v sobotu. Ľudia napúšťajú bazény, kvôli suchu aj počas týždňa častejšie polievajú záhrady. „Kedysi sa denná spotreba vody v obci pohybovala od 150 do 180 kubíkov. Dnes je to denne 230 m³. Nemáme inú možnosť, než upozorniť cez miestny rozhlas, aby spoluobčania vodou šetrili,“ podotýka Matej Kočíš.

Zdá sa, že aj toto leto bude skôr z tých suchších. Zrážky, ak prídu, môžu byť prívateľové a tiež poškodiť úrodu. Zostáva teda na nás ľuďoch, ako budeme k tejto téme pristupovať a ak máme niektoré veci v rukách, či pri nich nebudeme myslieť iba na seba.

Anton Oberhauser,
ilustračné foto autor

Prestavba Kultúrneho domu v Nižnej Hutke po 50 rokoch

Sen sa nezhmotňuje ľahko

V staronovom Kultúrnom dome v Nižnej Hutke vládne živý stavebný ruch. Skupinka chlapov sa venuje elektroinštalácii na strope sály, ďalší kladú nové kachličky do sociálnych priestorov, iná partia priváža materiál na ďalšie práce. Mnohé je už urobené, mnohé ešte na svoj zrod čaká. Prestavba aj prístavba obecného kultúrneho stánku úplne od podlahy...

Robotníci majú pustenú rezkú hudbu a vo veľkom priestore s rebríkmi a lešeniami sa mi žiada roztančovať. Starostka obce **Iveta Vasilenková**, ktorá ma stavbou sprevádza, sa pousmeje. Rozhliadne sa po priestore a rozhovori: „Živo si tu predstavujem svadbu. Hostia vchádzajú do predsálie s kvetinovou stenou a príjemnými kreslami. Víta ich krásne vyzdobená sála, kompletný cateringový servis, nevesta sa na začepčenie ide prezliecť do našich nových klubových priestorov. Jasne vidím spokojné tváre žien pozvaných na Deň matiek, veselé očka malých detí na ich podujatí aj mládež, ktorá si so zaujatím chystá svoje stretnutie v novom obecnom komunitnom bode. Vynovený kultúrny dom - to je môj dávny sen - od roku 2018, keď ma občania prvý raz zvolili za starostku. Už v roku 2020 sme mali pripravený projekt rekonštrukcie s architektom **Martinom Koniarom**. A veľmi sa teším a vážim si, že tento sen zdieľajú so mnou a podporujú ma naše poslankyne, poslanci, aj pracovníci obecného úradu.“

Po dvoch neúspešných pokusoch o dotáciu prišla úžasná správa. Nižná Hutka sa v roku 2024 konečne stala úspešnou žiadateľkou o nenávratný finančný príspevok vo výške 712 tisíc eur v rámci Programu Slovensko, ktorý je spolufinancovaný Európskym fondom sociálneho rozvoja a riadený Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou. Finančná podpora

je zameraná na prestavbu a zníženie energetickej náročnosti kultúrneho stánku.

► Žijeme život obce

Pani Vasilenková načiera do spomienok: „Najvyšší čas! Budovu postavili ešte v rámci akcie Z v roku 1976 najprv ako telocvičňu. Privysoké okná v dezolátnom stave, objekt podmočený, steny popraskané, dlážka na javisku prehniatá, kuchynka slabo vybavená, toalety nevyhovujúce. Naša radosť bola preto neopísateľná. Po 50 rokoch konečne môžeme mať moderný kultúrny stánok! Keď som sa tým pochválila jednému kolegovi starostovi, zahamoval ma: Veľmi sa neteš, iba teraz ti začnú najťažšie dni, starosti a trápenia. Áno, je to tak. Len kontrola verejného obstarávania poskytovateľom financií trvala 155 dní! A vlastná rekonštrukcia kopila ďalšie problémy. Keď sa odkryje stavba, obnažia múry, nutné sú práce, s ktorými projekt nerátal. Pre obec sú to práce navyše, musí ich zaplatiť z vlastného, lebo nie je možné ich uhradiť z dotácie. Niektori by povedali: Šak mušiel projektant predvídať, šak muší znáť, že to starina... Dovoľte mi sa zasmiať. Vidíte do vlastného žalúdka, do hlavy? Šak to vaša celá, mali by sme ho znáť a chorobu predvídať.“

Tak to nefunguje a nikto nie je vševediaci a vševidiaci a problémy boli a budú. A my, starostovia a starostky musíme byť stále v strehu, byť diskretní, nerozčuľiť sa, vždy sa usmievať aj keď sa trápime, byť ústretový, aj keď sa to nedá. Myslím si, že všetci robíme pre obec, občanov a nežijeme už svoj život. Žijeme život obce.

Prestavba kultúrneho domu ma proste preveruje po všetkých stránkach. Žijem ním, ráno prvé myšlienky sú pri ňom. Napríklad: Kolkokrát ísť do Hornbachu, aby sme vybrali na-

„Bude to krásny stánok. Pribudnú aj klubové priestory v novej prístavbe,“ ukazuje starostka.

ozaj vkusné kachličky, dlaždice, obklady...? Lebo v konečnom dôsledku niekto výber musí rozhodnúť a ja som zodpovedná, aby sa naši občania cítili v kultúrnom dome príjemne. To nie je o tom: Šak tam nejake dajú.“

► Komunitný kultúrny bod

Zateplujú obvodový plášť aj strechu budovy, dávajú nové okná, celý systém vykurovania aj osvetlenia je nový. Priestory majú byť bezbariérové. Kuchynka a celé jej zázemie budú spĺ-

ňať prísne hygienické a bezpečnostné kritériá ako v materských školách... Nová žumpa, fotovoltika... Mnoho detailov. Každé dva týždne kontrolný deň. Bez projektovej manažérky a tiež **Marty Rusnákovej** z OÚ, cez ktorú prechádza každý doklad projektu, by to - ako hovorí pani starostka - nezvládli, pretože ďalšie povinnosti tiež nepočkajú.

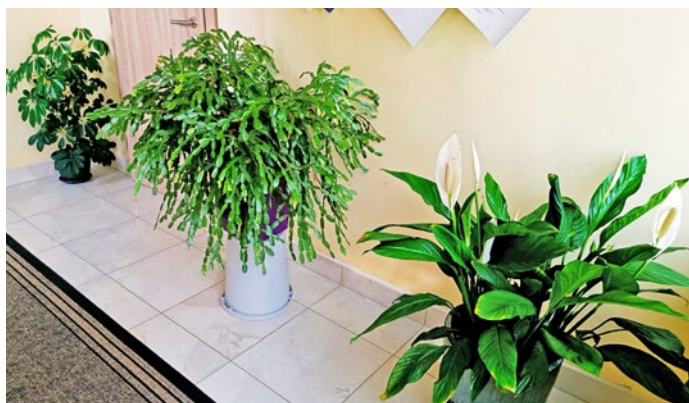
Starú budovu je ťažšie premeniť na modernú ako vystavať úplne novú. Prestavba a prístavba sa ukázala ako finančne veľmi náročná. Obec chce mať aj nové klubové priestory. Kde na to vziať peniaze? Ako na zavolanie prišla veľká pomoc. Schválený príspevok na vybudovanie kultúrneho komunitného bodu vo výške 270 tisíc. Tiež cez Program Slovensko.

Kultúrny dom má fungovať od tejto jesene. Ale na poschodí obecného úradu už v kvetináčoch rastú nové priesady interiérových kvetov. Určite krásne zapasujú do nového kultúrneho stánku. Tak ako tento príbeh do mozaiky života aktérov obnovy kultúrnych domov a iných obecných stavieb v našom aj iných regiónoch Slovenska.

Katarína Čániová

V záprahu rekonštrukčných povinností - Iveta Vasilenková

Z týchto kvetov už v nových črepníkoch sa ujímajú priesady pre zmodernizovaný kultúrny dom

V Čani naňho nezabudli

Storočný premietač Lacko

Sú ľudia, ktorí svojím životom zanechajú trvalú stopu. Medzi takých bezpochyby patrí Ladislav Draxler, ktorý sa 24. marca 2026 dožil neuveriteľných 100 rokov. Mnohí si ho dodnes pamätajú ako správcu kina – premietača filmov, ktorý v Čani roky rozdával radosť.

Sprvu býval na Partizánskej ulici, neskôr si s manželkou postavili dom na Mierovej. Keď sa zdravie pani Draxlerovej zhoršilo, rozhodli sa presťahovať bližšie k dcére do Turian nad Ondavou pri Domaši, kde oslávenec dodnes žije.

V čase, keď filmy predstavovali jeden z najvýznamnejších zdrojov kultúrnych zážitkov, sa aj vďaka nemu Čaňa preslávila široko-daleko. Premietať sa takmer každý deň a do obce prichádzali návštevníci nielen z okolitých dedín, ale aj z družstiev a širšieho okolia. Neraz stáli pred kinom rady autobusov plných ľudí, ktorí si prišli pozrieť nové tituly. Dokonca sa stávalo, že niekto-

ré filmy videli diváci skôr v Čani ako v Košiciach. Ako to už bývalo, správca kina bol do istej miery aj dramaturg – a Ladislav myslel pri výbere filmov na divákov každého veku.

Napriek rokom je pán Draxler stále plný elánu. Po dohode s nevestou Annou Draxlerovou sme sa rozhodli, že takéto výnimočné jubileum si zaslúži osobnú návštevu. Jubilantovi prišli zablahoželať okrem zástupcov obce aj členky Klubu dôchodcov a Priateľov protifašistických bojovníkov Čaňa.

Ako príbuzní neskôr prezradili, návšteva pána Draxlera úprimne potešila. Dojalo ho, že naňho jeho rodná obec stále pamätá. Akoby aj nie – „filmom“ svojho života pomohol písať históriu. Zostal navždy zapísaný v pomyslenej kultúrnej kronike Čane. Prajeme mu ešte pevné zdravie, pokoj, veľa radosti z rodiny a mnoho šťastných chvíľ s úsmevom a dobrou náladou.

Michal Rečka/red

Velké plány s materskou školou

V Geči finišujú prípravy na definitívne otvorenie rozšírených priestorov materskej školy. „Predošlé riešenie

sa ukázalo ako energeticky nevýhodné, napríklad počas silných januárových mrazov,“ vysvetľuje starosta **Patrik Rusňák**. Napokon bol projekt upravený tak, že došlo k zníženiu stropov a zavedeniu podlahového kúrenia. Aj tieto investície boli možné vďaka finančnej pomoci nového investora v katastri obce, spoloč-

nosti Logis One. Od septembra 2026 budú tak otvorené dve plné triedy. Jedna pre povinne dochádzajúcich predškolákov vo veku 5 rokov a druhá pre mladšie deti vo veku 3 – 4 roky. „Plánujeme aj ďalšie dve triedy, celková kapacita by sa mala priblížiť slúbenému počtu úrovni 96 detí počas piatich rokov.“

ao

Celosvetová udalosť – prelet vesmírnej lode Orion okolo Mesiaca s ľudskou posádkou – zarezoňovala aj u žiakov Základnej školy v Kokšove-Bakši.

Žiaci a učitelia pripravili zaujímavý vesmírny týždeň, počas ktorého spoločne objavovali fascinujúci svet ďalekého vesmíru. Vo vestibule školy vytvorili interaktívnu výstavu venovanú slnečnej sústave. Žiaci si pripravili prezentácie, vybudovali vlastné „vesmírne kino“ so súhvezdiami a v čitateľskom kútiku objavovali encyklopédie aj príbeh známej sučky Lajky. Do aktivít sa zapojili aj deti zo školského klubu, ktoré vlastnoručne postavili raketu z misie agentúry NASA Artemis II. Štyria astronauti (vrátane prvej ženy) absolvovali približne desaťdňový let a prekonal rekord v najväčšej vzdialenosti človeka od Zeme. Tematický týždeň ukončil vedomostný kvíz, do ktorého sa mohli zapojiť aj rodinní príslušníci.

Jakub Oberhauser/mflor

Žiaci postavili vesmírnu loď

Objavovali vesmír

„Baťovský“ vek

„V starobe niet krajšej útechy ako vedomie, že celú silu mladosti sme venovali dielu, ktoré nezostarne,“ napísal známy filozof Arthur Schopenhauer. A 28. mája sme si tento výrok pripomenuli s pani **Helenou Hanušovskou**, rod. **Šoltésovou**. 99 rokov je krásna kniha plná príbehov. Oslávkyňa sa v produktívnom veku aktívne zapájala do života obce. Pani Helene prajeme, aby ďalšie strany knihy jej života písali len chvíle pohody, bezbolestné dni a radostné momenty v kruhu tých, na ktorých jej najviac záleží.

obec Gyňov

Na návšteve rodinného včelárstva Dobrá včela

To naj, čo má kraj

„To naj, čo má kraj“ – tak znie slogan Košického samosprávneho kraja pre značky Regionálny produkt Košického kraja a pre Tradičný výrobok Košického kraja – Abov, Zemplín, Spiš a Gemer. Navštívili sme rodinné včelárstvo Dobrá včela v Ždani – manželov Katarínu a Slavomíra Kántorovcov – ktorí donedávna ako jediní v našom mikroregióne Hornád obe tieto značky za región Abov mali. Najnovšie ich získala Eva Horváth zo Sene za úžitkové a dekoratívne predmety z pátky. Pre povzbudenie ďalších dodávame, že podporu na získanie oboch značiek si Kántorovci veľmi pochvaľujú a že ich získanie je zadarmo.

Vystupujeme z auta na slnečnom návrší nad Seňou. Je krásne, radosť zhlboka dýchať. V húštinách vidíme staré ovocné stromy – mirabelky, čerešne, marhule a tiež vinič, trnky, hloh. Pán Slavomír podotkne, že sady sa rozkladali kam len oko dovidelo, no už viac ako 40 rokov chátrajú.

► Farebný polhektár

My však k včelnici ideme vykoseným pásom a pred nami sa rozprestrie dlhé vyčistené platô so včelími úľmi a pooraným vari polhektárovým poľom. Dielo manželov Kántorovcov. „Prvýkrát sme tu nasadili medonosné a pelotvorné rastliny. Aby mali včielky čo opelovať, keď už stromy odkvitnú. Žltý nechťík lekársky, modrý borák, fialový ostropestrec mariánsky, zeleno-bielu senovku grécku, bordovú slnečnicu okrasnú... Priestor rozžiarujú farby, včely to majú rady,“ teší sa pani Katarína.

„Päť rokov nám trvali vybavovačky, vrátane povolenia na prenájom tunajšej pôdy zo Slovenského pozemkového fondu. Veľmi zdĺhavý byrokratický proces,“ podotýka jej manžel.

Včielky v úloch, ktoré pán Kántor vlastnoručne zhotovil, majú tu nad Seňou na dvoch miestach, tiež na prenájatej pôde nad Ždaňou. A tiež v záhrade v Nižnej Myšli. A práve tam sa stali súčasťou nového ekoprojektu Dobrý dvor.

A to je už naozaj dosť, vravia obaja. Pán Kántor vysvetľuje: „Som za mestaný na plný úväzok. Včelárstvo je úžasná záľuba, no neuvádzalo by našu rodinu.“

► Ako sa k nemu dostal?

„Smejem sa, že som kancelárska krysa, pracujem v poisťovníctve. Potreboval som byť vonku, v prírode a včely ku mne nejak prirodzene prišli. No začal som s tridsiatimi včelími rodi-

Manželia Kántorovci

nami a to bolo priveľa. S radami mi však veľmi pomohol **Ladislav Čuri** od nás zo Ždane, skvelý včelár, odborník slovenského formátu. A neskôr pri získaní značky aj **Peter Novotný** z remeselníckeho inkubátora Ring v Rožňave. Dobré sa nám spolupracuje aj s poľnohospodárom **Bartolomejom Olexom**. Keď napríklad robia postreky na poliach, dá dopredu vedieť, ztvoríme včely, aby nedošlo k ujme.“

► Príbeh o kráľovnej Apis

Pani Katarína pridáva: „Máme dve dcéry – deväťročnú **Alžbetku** a šest-

ročnú **Sašku**. Po materskej som sa už nevrátila do právnickej praxe. Venujem sa včelárstvu a v rámci neho aj prezentácii tejto vzácnej témy hravým spôsobom na materských a základných školách. Naš projekt sa volá Včela v škole – Príbeh o kráľovnej Apis. Mamka mi ušila metrovú bábkú Apis – včeliu kráľovnú. Učiteľky materských a základných škôl poradili, ako program pedagogicky nastaviť. Teším sa, že pásmo má úspech. A tiež tomu, že začínajú nám pomáhať aj dcéry.“

Pani Kántorová sa zároveň stará o balenie, etiketovanie, propagáciu medu a výrobkov z neho. S chuťou tvorí aj čajové bylinné zmesi, ktoré získali v úvode spomínanú značku Tradičný výrobok Košického kraja – Abov. Rada chodí na vybrané remeselné jarmoky. „Niekedy málo predám a ešte aj riadne vymrznem, no získavam kontakt s ľuďmi. A ten

Pravý včelí most...

...a pravý med s atrapou sovy na odplašenie včelárika. Aj na to pani Kántorová s manželom Slavomírom musí dohliadnuť

sa vráti napríklad v podobe ďalšieho záujmu o naše včelie a bylinkové produkty.“

A na leto ju zas pozývajú predstaviť Zázrak zvaný včela na detských táboroch v Barci.

► Svet sám osebe

Dostávam včelársky klobúk so sieťkou na tvár až po hrud' a dlhé biele rukavice. Cítim sa ako šlachtičná s elegantným klobúkom s priehľadnou čipkou pred očami a pôvabnými rukavičkami až po lakeť.

Pán Slavomír opatrne otvára veko úľa a dvíha ochranný štvec nad rámikmi. Tých je jedenásť, čo špeciálny počet pre náš región. Už vidno po okrajoch lepkavú čerstvú hmotu – propolis a na nôžkach včelíček peľ. „S propolisom – čo je včelí vosk a živica stromu – si včielky dezinfikujú úľ,“ objasňuje včelár. Najrušnejší pohyb vidím pri stredových rámikoch – tam je kráľovná a robotnice, ktoré jej robia nepretržitý servis. Svet sám osebe. „Keď je vonku veľmi horúco, trúdy sa rozmiestnia po okrajoch úľa a priestor kmitaním krídelok ochladzujú. Teda užitoční sú nielen pri oplodnení kráľovnej, ale aj ako ventilácia“, podotýka.

Na vrchu stredného radu úľov tróni veľká sova s kývajúcou hlavou – atrapa – na odplašenie včelárika zlatého. Krásne sfarbeného vtáčika, ktorý sa živí aj včelami. Rovnako Kántorovcom starosti robia parazity, ktoré v posledných rokoch spôsobujú veľké úhynny včiel na Slovensku a v celej Európe. Aj Kántorovci sa snažia včely pred nimi chrániť vydymovaním, aplikáciou ekologických prostriedkov. Hm, neustála starostlivosť o tieto živé tvory. Vráťame kamier, ktoré vo včelnicach museli nainštalovať. V Ždani im vandali rozbili úle.

► Tradícia s novinkami

Pýtam sa na kvetový med, ktorý dostať v supermarketoch za necelé štyri eurá. Pán Kántor pokrčí ramenami. „Poctivý med chuťovo, zrakovo a pociťovo rozpoznáte hneď.“

Doma „gúglim“ tému a z internetu sa dozvedám, že existujú technológie, ktoré dokážu cukrový sirup zmiešať s peľom a vytvoriť tak med, hoci ten včely reálne nevideli...

Včelárstvo a bylinkárstvo majú na Slovensku veľmi dlhú tradíciu, postupy sa dedia a dodržiavajú. A rozvíjajú sa aj novinky – napríklad pastovanie jemného repkového medu do biela, aby nestvrdol. Veľa variácií zas vzniká pri mixe bylinných zmesí. A to majú radi aj v rodinnom včelárstve Dobrá včela.

Katarína Čániová

Foto: autorka
a dokumentácia Dobrej včely

Z Paríža do Los Angeles cez Gyňov

Namiesto tradičnej oslavy dňa detí poňali v Gyňove tento rok sviatok oveľa širšie – 21. júna zorganizovali „Olympiádu“ pre všetky generácie mikroregiónu Hornád. Tak ako na ozajstných olympijských hrách, ani tu nechýbalo tradičné zapálenie ohňa či symbolika piatich spojených kruhov. Deti si mohli zastrieľať zo vzduchovky alebo z luku, zašantiť si na skákacom

hrade či vyskúšať hod kriketovou lopatkou. Okolo štadióna sa tiež bežala štafeta pre všetky generácie. Športové disciplíny pod vedením **Rasťa Gergeľa** sa vyznačovali jednou špecialitou; nesúťažilo sa na výkon, dôležitá bola účasť. Preto na záver dostal každý účastník, ktorý sa zapojil aspoň do jednej disciplíny, pamätnú medailu.

ao

Po Paríži 2024 sa koná olympiáda 2028 v Los Angeles – náš región sa tej svojej už dočkal

Poznámka

Starám sa aj o seba?

Od navonok nepodstatných detailov, cez podporu dobrých susedských vzťahov alebo naopak, stávanie sa bleskozvodom pre večných nespokojencov, až po globálne zastupovanie obce v národných a medzinárodných projektoch...

Od rána do večera, sviatok, nesviatok. Ideálne by mal či mala fungovať ako perpetuum mobile – večne pracujúci stroj. No však nejde. Fyzické aj psychické možnosti ľudského organizmu majú svoje limity.

Vidíme to na našich výjazdoch pri tvorbe Abovského hlásnika či webu RZOH. Stále sú hlavní predstavitelia a predstaviteľky obcí v zhone, stále v tlaku, stále v pokluse. Stále k dispozícii. Veľkým, malým, mladým, starým...

Redakčne tvoríme Abovský hlásnik už devätnásť rok a vnímame ako sa tlak na ich výkon zvyšuje a zvyšuje.

Nástojčivo sa derie do popredia otázka: Ak už v názve svojej funkcie majú slovo starosta, starostka, ako sa starajú o seba samých? Dokážu si vyhradiť čas na fyzickú a psychickú regeneráciu? Tak prepotrebnú, aby mohli byť v kondícii OK v službe občanom a občiankam? Dovoľia im to? Dovoľia si to? Držíme im palce, aby tak bolo.

S blížiacim sa termínom komunálnych volieb znie tento hlas univerzálnej rovnováhy ešte hlasnejšie.

Za redakciu želáme starostkám a starostom, aby ho počúvali a ladili s prianím svojho srdca.

Katarína Čániová

Zlatí Kadlubek a Paradne nevesti

Krásne ocenenie – umiestnenie v zlatom pásme – si domov z regionálneho kola celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky folklórnych skupín Nositelia tradícií odniesli naši folkloristi **Fsk Kadlubek** a **ŽSS Paradne nevesti** z Valalík. Na pódiu v kultúrnom dome v Parchovanoch sa predstavilo sedem kolektívov. Každý ukázal súťažné číslo vychádzajúce z regionálnych zvykov a každodenného života našich predkov. Paradne nevesti, ktoré priamo postúpili do krajského kola súťaže, oslovili porotu pásmom Navarime paľenki. Kadlubek zas predviedol pásmo s názvom Rukovini.

Súčasťou súťaže je aj verejné online hlasovanie na stránke talentykraja.sk, kde verejnosť môže podporiť svojich favoritov počas jedného mesiaca od konania súťaže.

Ak sa vám teda činnosť našich folkloristov páči, dajte im hlas.

Hrdí nositelia valalických tradícií, vedúci Pavol Kacvinský a Margita Ivanová

Monika Floriánová,
foto FB Paradne nevesti

Pestro a veselo

Dni obce Valalíky, ktoré domáci oslavujú celé tri dni, hýrili pestrosťou a radosťou. V piatok 12. júna dopoludnia športovali deti v školách – materských i základnej. Popoludní sa uskutočnil obľúbený Beh od studničky k studničke, ktorého sa zúčastnilo 66 bežcov. Sobotné dopoludnie patrilo tiež športu. Na futbalovom ihrisku sa zápilo v minifutbale žiakov a mužov a v športovej hale prebiehal stolnotenisový a florbalový turnaj. V rámci Dní obce Valalíky športovalo spolu úžasných 328 športovcov. Program zavŕšila v nedeľu slávnostná svätá omša v rímskokatolíckom kostole Všetechsvätých.

Aj dopravné ihrisko vo Valalíkoch opäť dýchalo jarmočnou atmosférou. Počas 31. ročníka Valalického jar-

moku v kultúrnom programe v sobotu 13. júna vystúpili: **Dychová hudba Valalíky**, učiteľka a žiaci **Základnej umeleckej školy Valalíky**, **Fsk Kadlubek** a **Kadlubček**, **ŽSS Paradne nevesti**, **FS Zemplín** z Michaloviec, kapela **ICONITO** a kapela **NEVADÍ** s divokou speváčkou **Petrou**. Jarmok obohatilo vyhodnotenie športových súťaží a súťaže o najkrajšiu záhradku, tombola, výstava hydiny a vtáctva drobnochovateľov a stánky mnohých remeselníkov. Deťom pripravili tvorivé dielne, kde zdobili perníky a modelovali z hliny. Medzi atrakciami nechýbali skákacie hrady, maľovanie na tvár, ukážky hasičskej techniky a výstava vojenskej techniky Československej ľudovej armády.

ocú Valalíky, foto Dušan Kmec

Folkloristi priniesli Valaličanom rezké melódie

Stavanie mája a Čaňanský folklórny festival

Spojili tradície, priateľstvá, generácie

Vôňa domácich koláčov, spev folklórnych skupín, kroje hýriace farbami a atmosféra plná radosti a spolu-

patričnosti. Takto vyzerala nedela 17. mája v Čani, kde starosta obce v spolupráci s kultúrnou komisiou pripravili tradičné stavenie mája spojené so 4. ročníkom Čaňanského folklórneho festivalu.

Podujatie opäť potvrdilo, že folklór a ľudové tradície majú v našej obci pevné miesto a dokážu spájať ľudí všetkých generácií.

Prípravy sa začali už niekoľko dní vopred. Výber stromu v lese, výzdoba okolia, príprava sladkých dobrôt, to všetko zhmotňovalo pohostinnosť a srdečnosť typickú pre Čaňu.

V deň D sa pri obecnej úrade stretli pozvané folklórne kolektívy, miest-

ne spevácke skupiny, kultúrna komisia, poslanci obecného zastupiteľstva i obyvatelia a návštevníci. Za zvukov ľudových piesní z obecného rozhlasu sa pohol slávnostný sprievod. Na námestí sa ho už nevedeli dočkať desiatky zvedavcov. Po vztýčení mája sa okolo neho roztancovali folkloristi, spievalo sa, hralo, voňalo pohostenie. Neopakovateľná atmosféra, ktorá pripomenula silu tradícií našich predkov.

Medzi hosťami sa tento rok vynímali hostia z maďarskej pohraničnej obce Hollóháza. Samotný úvod už po druhý raz obstarali deti z tunajšej materskej školy. Ich vystúpenie sa stretlo s búrlivým potleskom.

Vrcholom večera bolo vystúpenie folklórneho súboru **Vargovčan** pod vedením Jozefa Vargu – **Jožka Jožku**, ktorý pridal aj svoj tradičný ľudový „stand-up“. Verili by ste, že do Čane zavítal už po 19. raz? Veľký ohlas zaznamenala aj legendárna speváčka ruských piesní **Marka Mačošková**.

Pre chuťové poháriky boli pripravené pestré stánky s občerstvením. Výborné jedlo priniesol Gril u Ande- ra Humenné. O sladkú bodku sa postaral trdelníkár a nechýbala kvalitná káva. Predškôláci si mohli zdarma pochutnať na zmrzline Jadran z Čane, za čo patrí jej výrobcovi veľká vďaka.

oú Čaňa/AH

Pri stavaní mája sú chlapi aj v Čani perfektne zohratí

Hľadisko amfiteátra bolo počas festivalu nabité

Sokolany: Bohatý komunitný život

V Sokolanoch sa naplno rozbehol spoločenský život. Sviatok práce 1. mája oslávili netradične – spoločným turistickým výletom ku kostolu sv. Ladislava. Turistiku odštartovali v obci Debrad. Každý si zvolil vlastné tempo, všetkých spájala dobrá nálada,

chuť stráviť deň v prírode a spoločný cieľ, v ktorom na 50 účastníkov čakal výborný guláš. Navarili ho poslanci **Erik Kondáš, Robo Janke** a **Paťo Kuzma** za pomoci starostu **Luboša Jankeho**. Ďakujeme im za čas a energiu, ktoré venovali príprave občers-

tenstva. Podakovanie patrí aj **Stanovi Borčovi** za pomoc s dopravou lavičiek a stolov až na miesto oddychu. Po načerpaní nových síl túra pokračovala do Drienoveckých kúpeľov, odkiaľ sa autobusom v dobrej nálaďe všetci vrátili domov.

O necelý mesiac sa domáci stretli pri ďalšej krásnej tradícii – pri stavaní mája. Začali svätou omšou v Kostole Ružencovej Panny Márie, po ktorej sa občania presunuli ku kultúrnemu domu, kde spoločne postavili máj. O slávnostnú atmosféru sa postarali spevácke a folklórne skupiny **Karoske paradnice** zo Skároša, **Hrabov** z Trsteného pri Hornáde, ženy zo Šace a domáci **Sakaľčane**. Ich vystúpenia pripomenuli krásu našich ľudových tradícií a zvykov.

Májové podujatia v Sokolanoch vyvrcholili Dňom detí a rodiny, ktorý priniesol množstvo radosti, smiechu a spoločných zážitkov pre deti, rodičov i starých rodičov. Súčasťou osláv bolo aj slávnostné znovuoživenie obecnej knižnice, ktorá bola po období pandémie COVID-19 zatvorená. Veľmi nás teší, že knižnica opäť oživa a môže slúžiť všetkým milovníkom kníh. V súčasnosti disponuje fondom 2 105 kníh. Knižnica je miestom poznania, oddychu aj stretávania sa a sme presvedčení, že opäť nájde svoje pevné miesto v živote našej obce.

ocú Sokolany / red

V Sokolanoch ožili ľudové tradície

Medzinárodný deň detí je jeden úžasný sviatok. Dokáže vyvolať na tvári široké úsmevy a radosť v srdci nielen u detí, ale i u rodičov a starých rodičov, ktorí navyše omladnú o niekoľko rokov. Pozrime sa, ako si ho vychutnávali v našich obciach.

Belža v spolupráci s dobrovoľníkmi z obce (poslanci, futbalisti a rodičia detí) a s organizáciami DHZ Seňa, Poľovnícka organizácia Seňa, Obvodné oddelenie policajného zboru v Čani spolu zorganizovali podujatie s názvom Beží celá rodina. Deti si najprv pozreli ukážky stavačov – poľovníckych psíkov, techniku hasičov a policajtov. Následne na futbalovom ihrisku na trati so 14 stanovišťami v rámci 1 km bežeckého okruhu absolvovali rôzne súťaže. Deti a rodičia behali, skákali, preliezali prekážky, zdvíhali a prenášali bremená, strieľali na terče, prúdnicu hasili malý požiar, kopali góly a hádzali šípkami. Za svoje výkony boli odmenení aj 3 € kupónom, ktorý mal v očiach detí najväčší úspech, pretože si mohli samé podľa svojho výberu kúpiť čo chceli. Keďže počasie vyšlo na jednotku, penová šou na konci nenechala žiadne dieťa suché.

Na futbalovom ihrisku v **Geči** boli pre deti pripravené obľúbené kolotoče, skákacie hrady a ďalšie zábavné aktivity, ktoré si počas slnečného popoludnia naplno užili. Podujatie prilá-

Čas detského jašenia

Kolotoče v Geči

kalo množstvo rodín a vytvorilo príjemnú komunitnú atmosféru.

Pri multifunkčnom ihrisku v **Kokšove-Bakši** pre najmenších pripravili rôzne súťažné disciplíny, pohybové aktivity a tvorivé stanovišťa, kde si mohli vyskúšať svoju šikovnosť, odvahy aj fantáziu. Každé dieťa si odnieslo nielen sladkú odmenu, ale aj množstvo krásnych spomienok. Poďakovanie patrí všetkým organizátorom, dobrovoľníkom, pedagógom a rodičom, ktorí sa podieľali na príprave podujatia.

Na Deň detí a rodiny v prírodnom prostredí areálu strelnice v **Nižnej Hutke** prišlo taktiež množstvo rodín. Medzi hlavné lákadlá patrili ukážky lesnej pedagogiky v spolupráci s Lesmi SR, strelba zo vzduchovky, vystúpenie sokoliarov, jazda na malom aj veľkom koni. Obzvlášť oslovili ukážky práce hasičov DHZ Rákoš a výcvik služobných psov Kynologického záchranného zboru SR Ruskov. Nechýbalo občerstvenie a sladké i slané dobroty pre deti.

V **Trstenom pri Hornáde** na deň detí počasie dvakrát prekvapilo príjem-

V Nižnej Hutke sa o občerstvenie starali ženy z obce

ným dažďom, napriek tomu detičky ostali a užili si svoj deň. Na futbalovom ihrisku jazdili na koni, súťažili, nechýbal obchodník s hračkami a stánok farskej charity s cukrovou vatou. Potešila psia šou a malé šteniatka, skákací hrad a policajná ukážka dopadenia páchatela. A v závere im vyšla krásna dvojité dúha.

Monika Floriánová, foto: ocú

Beží celá rodina v Belži

V Kokšove-Bakši šantili v pene

Mamám od srdca

Všetkým mamám vo Valalikoch venovali ku Dňu matiek tradičný program s názvom Radostník. Kultúrne podujatie prinieslo množstvo spevu, tanca, recitácie a úprimných poďakovaní. Na pódiu sa predstavili žiaci miestnej MŠ, ZŠ a ZUŠ, ktorí svojím vystúpením vyčarili úsmev na tvárach prítomných divákov. Súčasťou programu boli aj členovia folklórnych skupín Kadlúbek a Kadlúbček, ktorí do podujatia priniesli krásu tradičného folklóru a zvykov. Mimoriadny úspech zožala **Adka Gazdagová** so svojím speváckym pásmom. Talentovaná speváčka sa s týmto programom nedávno

umiestnila v zlatom pásme na ťaži Vidiečanova Habovka. Radostník opäť ukázal, že Deň matiek je nielen príležitosťou poďakovať mamám za ich lásku a starostlivosť, ale aj chvíľou, keď sa obec stretáva pri kultúre, tradíciách a spoločných zážitkoch. Obci, školám, členom kultúrnej komisie i všetkým účinným patrí poďakovanie za krásne popoludnie plné radosti, emócií a úcty k matkám.

text a foto Pavol Kacvinský

Deti vo Valalikoch ďakovali mamám tancom

PPB Čaňa si pripomenuli 20 rokov od tragédie pri Hejciach

Zastav sa a zazri hodnotu života

Sú udalosti, na ktoré čas nedokáže dať zabudnúť. Patria medzi ne aj tragické okamihy z januára 2006, keď pri maďarskej obci Hejce havarovalo vojenské lietadlo a zahynulo 42 vojakov.

Aj po dvoch desaťročiach zostáva toto husto zalesnené miesto symbolom úcty, spomienky a tichej pokory.

Priatelia protifašistických bojovníkov Čaňa (PPB) sa 19. apríla opäť vydali na tradičný spomienkový zájazd k pamätníku obetiam nešťastia na severe Maďarska, na dohľad našich domovov. Pietna cesta sa stala krásnou tradíciou organizácie, nesie posolstvo spolupatričnosti, úcty k obetiam a pripomienky toho, aký vzácny a krehký je ľudský život.

Podľa predsedu PPB **Lukáša Slotu** spomienky musia pretrvať a pomá-

hať v nás živiť ľudskosť a spolupatričnosť. Na mieste pádu lietadla sa účastníkov v tichu lesa zmocnila clivá nálada. Uvedomili si, že takéto zastavenia sú aj užitočné, lebo prinášajú zamyslenie nad tým, čo je v živote skutočne dôležité... rodina, blízkosť, emócie...

Po pietnej spomienke sa účastníci presunuli do vychýrenej reštaurácie Castrum Boldua nad dedinkou Boldogkőváralja, v priestoroch najznámejšieho hradu Zemplínskych vrchov. Osobitné podakovanie patrí **Alžbete Očkajákovovej** z Trsteného, ktorá od začiatku pomáhala pri organizácii zájazdu, zabezpečovala preklad potrebných materiálov a počas celého výletu ochotne tlmočila.

PPB Čaňa/red

Pamätník na vrchu nad obcou Hejce

Na multifunkčnom ihrisku v Skároši sa stretli deti a najmä ich oteckovia pri príležitosti Dňa otcov. Najväčším lákadlom podujatia boli futbalové zápasy medzi jednotlivými družstvami. Nešlo len o víťazstvá a góly, ale najmä o spoločné chvíle strávené v kruhu škôlkarskej rodiny.

oúsk

Koncert pri sviečkach

Obecná knižnica vo Vyšnej Myšli zorganizovala pre milovníkov hudby výnimočný kultúrny zážitok. V jedinečnej atmosfére, ktorú rozžiariť svit desiatok sviečok, zazneli najznámejšie svetové filmové hity, napr. Ružový panter, Titanic, Nedotknuteľní, Schindlerov zoznam, Perinbaba, Krstný otec, Harry Potter či Piráti z Karibiku. Večer bol pre celú komunitu o to srdečnejší a osobnejší, keďže hlavnými protagonistami koncertu boli talentovaní Vyšnomyšľania – manželia **Erik a Janka Jámbořovci**. Umelecké

duo premenilo do posledného miesta zaplnenú sálu kultúrneho domu na miesto plné emócií a nostalgie. Diváci ocenili unikátne hudobné spojenie klavíra a flauty obrovským potleskom a zasluženým „standing ovation“.

Obecná knižnica týmto podujatím nadviazala na tradíciu spájania ľudí a podpory lokálnych umelcov. Koncert bol ideálnou príležitosťou, ako spomaliť, už si pokojný umelecký večer a vyjadriť uznanie talentovaným susedom, ktorí skvele reprezentujú kultúrny život obce.

obec V. Myšľa

Umelecké duo Erik a Janka Jámbořovci

Knihy v pohybe

Prístup k najnovším literárnym dielam už nie je výsadou len veľkých miest. Nové tituly pribudli aj do Obecnej knižnice vo Vyšnej Myšli, ktorá úspešne píše svoju históriu viac ako 100 rokov. Odštartovali tu unikátny projekt Putovná knižnica košického kraja, do ktorého sa obec zapojila pod vedením knihovníčky **Danky Zapachovej**. Vďaka tomu získali obyvatelia prístup k balíkom úplne nových 47 kníh. Tie

sa budú každé štyri mesiace obmieňať za ďalšie atraktívne tituly. Nové knihy osobne odovzdali predseda Košického samosprávneho kraja **Rastislav Trnka** a riaditeľka Verejnej knižnice Jána Bocatia v Košiciach **Soňa Jakešová**. Tá navyše venovala obci osobný dar v podobe 45 kníh, ktoré natrvalo obohatia knižný fond. Čitatelia všetkých vekových kategórií tak majú neustále k dispozícii čerstvé a zaujímavé čítanie bez toho, aby to zaťažilo obecný rozpočet.

obec V. Myšľa / red.

Čitatelky sa už tešia na nové príbehy

Čaňa udržala špičkovú úroveň

Psi aj ich páni sa tu cítia dobre

Viac účastníkov, viac úsilia – a ďalšie potvrdenie našej špičkovej organizačnej úrovne. Po minuloročnom druhom kole sme 17. – 19. apríla usporiadali prvé celoslovenské kolo pretekov o postup na európske kynologické podujatie v kategóriách WUSV a FCI.

Futbalový štadión v Čani sa tak premenil na slovenské centrum cvičených psov a ich chovateľov. Vo viacerých ohľadoch sme už mali skúsenosti, no i tak nás čakalo množstvo povinností. Máme v Kynologickom klube (KK) Čaňa šikovný tím, každý vedel, čo má robiť. Očakávali sme viac pretekárov ako v roku 2025, čo sa aj potvrdilo.

Popri financiách si náš kynologický sviatok vyžiadal kopec času a energie a hlavne ochoty nezištné sa do toho vložiť vo svojom voľnom čase. To dnes nie je úplne jednoduché, lebo pracovné tempo väčšiny ľudí je poriadne vysoké. Mnoho vecí bolo potrebné riešiť spoločne. Administratíva, materiálne, nemateriálne záležitosti... So vzájomnou informovanosťou o jednotlivých krokoch postupne vznikala veľká skladačka. Veľká vďaka patrí sponzorom a všetkým, ktorí podporili preteky a pomáhali aj počas príprav a samotnej súťaže.

Nie všetko nám vyšlo na sto percent. A nedalo sa každému vo všet-

kom vyhovieť. Ale zostáva dobrý pocit, že sa nám podarilo zabezpečiť príjemné prostredie pre chod podujatia – k spokojnosti pretekárov, rozhodcov aj divákov. V neposlednom rade nás veľmi potešilo, že

krásne druhé miesto si vybojoval náš člen **Miroslav Košíčan** a jeho belgický ovčiak Dexter v kategórii IGP1 (na snímke vľavo).

Zuzana Pravdová,
Martin Koval' (KK Čaňa)/red

Rýchlosť, presnosť, obratnosť a tímová spolupráca. Všetko toto a ešte viac sa hodnotí pri hasičských súťažiach. Výnimkou nebol ani 16. ročník halovej súťaže mladých hasičov z okresu, ktorý sa konal 18. apríla v telocvični pri futbalovom ihrisku

Mladí hasiči súťažili v Čani

v Čani. Obec organizačne podporila akciu v spolupráci s Územným výborom DPO SR Košice-okolie.

Súťažiaci z viacerých obcí okresu absolvovali štafetu požiarnych

dvojíc, uzlovú štafetu a štafetu 5 × 30 metrov. Súčasťou podujatia bola aj súťaž jednotlivcov vo viazaní hasičských uzlov. Odborníci kvitovali vysokú úroveň pripravenosti a od-

hodlania mladých hasičov. Podujatie zároveň poskytlo priestor na vzájomné stretnutie mladých hasičov, výmenu skúseností a upevňovanie kolektívneho ducha.

ocú Čaňa/ah

Dom po rodičoch: Čo ovplyvňuje jeho hodnotu?

Rodičovský dom nie je iba nehnuteľnosť. Je to miesto spomienok, rodinných väzieb, ale často aj právnych, technických a finančných otázok.

O tom, ako sa na predaj pripravíť odborne, pokojne a ľudsky, hovorí pre Abovský hlásnik realitná konzultantka **Renáta Baltová**.

■ Keď sa po smrti rodiča uvoľní dom a rodina ho chce predajť, čím by mala začať?

Najskôr by som odporúčala nekonať uhnúť. Treba preveriť list vlastníctva, ukončené dedičské konanie, vlastníkov, prípadné tarchy, vecné bremená alebo poznámky. Ak je viac dedičov, dôležitá je pokojná dohoda v rodine.

■ Aké výhody má pomoc realitnej kancelárie a koľko percent provízie si zvyčajne účtuje?

Dobrá realitná kancelária tu nerieši iba inzerciu, ale celý proces – právny, technický aj ľudský. Vie preveriť vlastnícke vzťahy, tarchy, vecné bremená, nezrovnalosti v katastráli aj stavby, ktoré nemusia byť správne zapísané. Upozorní na riziká ešte pred spuste-

ním predaja, odporučí ďalší postup a podľa potreby spolupracu s odborníkmi ako sú právnik, znalec, geodet, technik alebo projektant. Pri starších domoch môže byť dôležitá aj legalizácia stavieb, zameranie pozemku, preverenie prístupovej cesty alebo posúdenie technického stavu. Provízia sa zvyčajne pohybuje približne od 3 do 5 % z predajnej ceny, podľa hodnoty domu, náročnosti predaja a rozsahu služieb. To, že má dom tarchu, vecné bremeno alebo nezrovnalosť v dokumentoch, ešte neznamená, že sa nedá predajť. Situáciu treba odborne preveriť a nastaviť bezpečný postup.

■ Ak pripravíme pre RK podklady, čo môže pomôcť čo najlepšiemu predaju?

Najviac pomáha pripravenosť. Rodina by mala mať základné dokumenty, poznať technický stav domu a dohodnúť sa na realistickej cene. Dôležitá je aj kvalitná prezentácia, upratovaný priestor a jednotná komunikácia medzi dedičmi. Kupujúci rýchlo vycíti neistotu alebo nejednotnosť predávajúcich.

■ Prečo je dobré hovoriť o stave domu úprimne a nič nezatajovať?

Pri starších domoch je prirodzené, že nemusia byť dokonalé. Problémom nie je staršia strecha, pôvodná elektroinštalácia alebo vlhkosť, ale ich zamlčanie. Kupujúci dnes často prichádzajú s odborníkom. Dôvera sa buduje dlho, ale pokazí sa vie veľmi rýchlo. Pravdivé informácie chránia predávajúceho aj kupujúceho.

■ Aké cenové trendy vidíte v obciach pri Košiciach? Patríme k regiónom s rýchlejším rastom cien?

Štatistický úrad SR uvádza za 1. štvrtrok 2026 medziročný rast realizačných cien bývaní o 14,4 %. V obciach pri Košiciach však rozhoduje konkrétna lokalita, stav domu, veľkosť pozemku, prístup, právna čistota a náklady na rekonštrukciu. Dva domy v rovnakej obci môžu mať veľmi rozdielnú hodnotu.

■ Čo je nevyhnutné urobiť pred prezentáciou?

Nie vždy treba veľkú rekonštrukciu. Základom je dom vyčistiť, vyvet-

rať, odstrániť prebytočné veci, upraviť dvor, vstup a hlavné miestnosti. Kupujúci sa často rozhoduje podľa prvého dojmu. Dom po rodičoch nemusí byť dokonalý, ale mal by byť pripravený tak, aby bolo vidieť jeho možnosti.

Dôvetok: Ak rodičov ešte máme, venujme im pozornosť skôr, než nám život ukáže, že čas sa nedá vrátiť. Niekedy netreba veľké gestá – stačí rozhovor, návšteva, podaná ruka, pomoc s tým, čo už sami nevládzu. Každý človek si zaslúži úctu, blízkosť a dôstojný život aj v období, keď už nie je v produktívnom veku. Láska, ktorú dnes dávame svojim rodičom, sa nestráca. Ostáva v rodine ako tichý príklad pre naše deti. Učia sa z toho, ako sa správame k tým, ktorí nás kedysi držali za ruku. A aj tam, kde vzťahy neboli vždy ľahké, môžeme dnes zaslať viac pokoja, úcty a odpustenia. Láska tvorí lásku. A čo dnes zasejeme v rodine, to raz môže vyrásť v srdci ďalšej generácie.

Viac na www.renatabaltova.sk

Tretia sezóna priekopníckeho splavovania Hornádu cez Kajak.app otvorená veľkým čistením

Čisté novinky z Kraja sveta

Kraj sveta sa rozvíja a vzráha. Aj prostredníctvom práve otvorenej tretej sezóny priekopníckeho produktu slovensko-maďarského cestovného ruchu – samoobslužnej požičovne kajakov na Hornáde. V závere júna sezónu otvorili tradične-netradične – čistením štvorkilometrového dolného toku Hornádu a to od Ždane po Trstené.

A neboli v tom pôvodní iniciátori projektu sami – obce Ždaňa, Trstené pri Hornáde, akčná cestovná kancelária Splavujeme.sk, KSK a jeho **Košice Región Turizmus**. Pomáhali im **Priatelia trstenskej prírody**. Tiež členovia agentúry na podporu regionálneho rozvoja Košice v rámci projektu **FloodBOTI** zameraného na protipovodňovú ochranu a financovaného z programu Interreg Maďarsko – Slovensko.

Veľkou pomocou boli aj dobrovoľníci z Veľkej Idy známi ako Čívaš alebo presnejšie **Save Nature Čívaš**, ktorí sa venujú čisteniu prírody, likvidácii nelegálnych skládok a zberu odpadov z vodných tokov.

„Bolo nás tridsaťpäť a celé podujatie sa nieslo v krásnej myšlienke Upracme to spoločne! Staňme sa súčasťou riečnej posádky. Hornád to potrebuje! Všetci úžasne pomáhali. Vráťane malého **Olega a Danko**“, vraví **Matej Kočiš**, starosta Trsteného pri Hornáde a pokračuje: „Plné vracia odpadu sme ledva zmestili na príviesny vozík. Upravovali sme tiež

Najviac nečistôt uviaznutých v drevenej náplave býva po dažďoch

brehy na výstupištiach z lodí. Sú už bezpečnejšie. Majú nižší sklon. Za našu obec sa tomuto projektu veľmi teším. Evidujeme zvýšený záujem z viacerých krajín. Viac turistov k nám zavíta, zastavia sa pri občerstvení a pokračujú na kajakoch až do Hidasnémeti, čo je 15 km. Pekný celodenný výlet. Keď sú už u nás, radi využívajú outdoorové cvičisko. Uvažujeme cez toto leto zorganizovať aspoň raz komentovanú prehliadku nášho obecného múzea U Gagarina.“

V spolupráci so Splavujeme.sk organizátori za dva roky vychytali aj softvérové muchy na Kajak.app, aplikácii, ktorá poskytuje kompletné info, foto a videá o trase, zaujímavostiach aj postupe pri samoobslužnom požičaní a vrátení kajakov, viest, vesiel a prílb.

Iniciátor projektu **Ján Kokarda** upozorňuje aj cez Abovský hlásnik: „Vlani som sa riadne vykúpil, keď sa mi prevrátil kajak. Okamihy dva metre pod vodou sú pre mňa nezabudnuteľné a môžu byť naozaj frustrujúce. Našťastie sme boli na vode ako skupina a rýchlo sa mi dostalo pomoci. Z bezpečnostných dôvodov je nutné, aby spolu išli minimálne dva kajaky. Nikdy nie sám/sama! Voda môže prevrútiť vždy, je to nevyspytateľný živel.“

Katarína Čániová, foto dok.zi

Určite za zmienku stojí aj fakt, že táto čistiacia aktivita na Hornáde nie je jediná.

Už v apríli pod ochrannými krídlami NP Slovenský raj čistilo vyše 350 dobrovoľníkov horný tok Hornádu a vyzbierali vyše 700 (!) vriec odpadu. Nedávno bolo takéto čistenie aj na strednom toku - na Ružíne. A tiež na rieke Bodrog, ktorá je ľahšia o 50 vriec smetí. Krása vodného toku a okolia si to naozaj zaslúži

Video z čistenia a otvorenia 3. sezóny Kajak.app na Hornáde si môžete pozrieť na stránke **Agentúry na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o.** aj na splavujeme.sk

Z vody pozbierať odpad býva aj kurzom žonglovania na neistej hladine vody

Najmladší účastníci Oleg a Danko

Kam v lete?

Zovšadiaľ kamkoľvek. Tipy na prázdninové výlety z každej obce - pešo, na bicykli aj po vode.

- Od Belžianskeho dubu cez kopec ku jazerám v Čani
- Z Čane k židovskému cintorínu na kopci
- Z Gyňova okolo mŕtvych ramien Hornádu
- Z Gyňova do Trsteného na bicykli
- Gečianske jazerá
- Od mohýl nad Grajciarom cez Hanisku k pamätnému dubu v Sokolanoch
- Prechádzka okolo vodnej plochy v Kokšove-Bakši
- Z Nižnej do Vyšnej Hutky cez Lebeň
- K sútoku Hornádu a Torysy
- Na vršok Radar nad Hutkami
- Z Nižnej Myšle bicyklom okolo Hornádu do Krásnej ku zaniknutému Benediktínskemu kláštoru
- Lúkami zo Sene do Belže
- Na Skárošské lúky aj Skárošskú vyhlídku
- Splav na kajaku po Hornáde zo Ždane do Trsteného a ešte ďalej
- Valalické lúky
- Na vyhlídkové skaly Dobráka z Vyšnej aj Nižnej Myšle
- Na pútnické miesto sv. Márie Magdalény na Koscelku
- Okruh Nižnou a Vyšnou Myšľou - Skal-ka, Vyhlídková veža, Močidlo, Koscelek, Varheď

Kalendár podujatí

Za zábavou v lete nemusíme chodiť ďaleko. V našich obciach nájdeme viacero možností, ako stráviť pekný deň.

- 18. 7. Starovek, archeoskanzen Nižná Myšľa
- 18. 7. Futbalový turnaj o pohár starostu, Kokšov-Bakša
- 26. 7. Omša pri Koscelku, Vyšná Myšľa
- 26. 7. Odpustová slávnosť sv. Anny, Trstené pri Hornáde
- 8. - 9. 8. Letné kino, Vyšná Myšľa
- 14. 8. Túlavé kino - KAVEJ 2, Valaliky a Haniska
- 15. 8. Rozlúčka s letom, Skároš
- 22. 8. Deň obce, Haniska
- 29. 8. Ždaniarsky jarmok, Ždaňa
- 29. 8. Pietny akt kladenia vencov, Skároš
- 29. - 30. 8. Dni obce Čaňa (v nedeľu program pre deti)
- 30. 8. Prechod slanským pohorím – pochod obcí Skároš, Nižná Myšľa, Vyšná Myšľa, organizuje Vyšná Myšľa.
- 5. 9. Deň obce, Belža
- 5. 9. Furmanské preteky - Memoriál Mareka Habinu, Vyšná Myšľa
- 5. 9. Gečianske pachoty, Geča
- 5. 9. Rozlúčka s letom, Sokolany
- 12. 9. Polievkový festival, Seňa
- 19. 9. Výstava záhradkárov, Ždaňa
- 27. 9. Beh Hutčianska 5 s vierou, Nižná Hutka

Čaro ohňa aj vody

Mak – znak dynamiky leta

Letný slnovrat – 21. júna – slnko najvyššie na oblohe, dlhé dni, krátke noci, teplo, príjemne, všetko požehnané rastie. S tým súvisí čaro kresťanského sviatku svätého Jána – 24. júna. Byliny majú svoju moc. Zbierame ich v ten deň. Ľudia večer a na noc zapalujú Jánske ohne. Prírodné duchovno sa prejavuje aj úctou k vode a k jej očistnej vlastnosti. V radosť prejavenej zmyselnosti. Prvá ranná rosa, prvé ponorenie sa do chladivej rieky či jazera.

Leto pokračuje, meníme rytmus života na letný mód. More, vietor vo vlasoch, ľahkosť bytia... Aby sme sa povzbudili a odpočinutí prekopili do jesene.

kčj

Z pranostík Adolfa Petra Zátareckého

Vrcholná čiastka roka

Neprestávame sa diviť, ako dokázali naši múdri predkovia a predkyne vypozerovať dianie v prírode a spojiť to s menami v kalendári do krásneho poetického celku. Ľudové predpovede aj na leto zozbierané pred poldruha storočím slovenským kultúrnym dejateľom Adolfom Petrom Zátareckým sú toho príkladom.

- ✱ Lepšie jedno leto ako sto zím.
- ✱ Netreba Boha o dážď prosiť, príde hneď, keď začneme kosiť.
- ✱ O Jáne (24. jún) čerešne aj muchy zrelé.
- ✱ Mária Magdaléna (22. júl) čistá, je hojnosť v záhradách istá.
- ✱ Pamätaj si gazda, že ti Magdaléna obyčajne chodí hodne pokropená.
- ✱ Na Petra a Pavla (29. jún) Pánboh seje hriby.
- ✱ Jakub (25. júl) chleba kup!
- ✱ Dnes máme Jakuba, zajtra svätej Anny (26. júl), krúťte že sa krúťte, moje milé hlavy.
- ✱ Dážď, ktorý v auguste do obeda prší, skorej ako obed minie, sa usuší.

Slamené postavičky pri trstenskom múzeu u Gagarina

Rybári z Gyňova

Zmyselné pivónie

Beh Vyšnou Myšľou po 20. raz

Krásne slnečné počasie prialo 48 bežcom, ktorí prišli do Vyšnej Myšle prekonať svoje osobné rekordy. Trať v dĺžke 6 km viedla po uliciach a zákutiach obce. Deti povzbudzovali dospelákov skandovaním, aby sa im lepšie bežalo. Ako prvý do cieľa dobehli domáci: **Erik Repák** s časom 21:10 minút, ktorý zlepšil svoj čas a obhájil minuloročné prvenstvo, a hneď za ním **Jakub Leško** s časom 22:18. Zo žien ako prvá pretrhla cieľovú pásku **Kristína**

Sopková z BKO Vyšná Myšľa v čase 27:55. Najstarší bežec 84-ročný **Vincent Bašista** z ObÚ Demjata pokoril trať za 36:59 minút. Na pretekoch nechýbala ani štafeta. Z prvenstva sa tešili súťažiaci z Bidovec. Keďže v deň konania pretekov 6. júna zároveň oslavovali deň detí, organizátori pre 64 malých súťažiacich, ktorí zápolili na trasách od 60 do 600 metrov, pripravili tomolu a veselé atrakcie.

Monika Floriánová

Domáce štafety výborne

Čoraz väčší záujem je o Ultramaratón Košice – Miskolc. V sobotu 18. apríla sa 8.ročníka zúčastnilo približne 1000 bežcov, pričom trať viedla aj cez Nižnú Myšľu.

Obec sa aktívne zapojila do organizácie podujatia – zabezpečovala občerstvovacia stanicu, odovzdávku štafiet aj celkový priebeh v danom úseku. Vďaka nadšencom a občianskemu združeniu Športový klub Nižná Myšľa sa podarilo postaviť na štart dve desaťčlenné štafety. Tradičná štafeta obsadila výborné 8. miesto a novovzniknutá štafeta

skončila na veľmi peknom 13. mieste spomedzi 32 tímov.

Od 28. do 30. mája (deň podujatia) sa obec podieľala na spoločnej príprave a organizovaní Ultramaratónu s názvom Beh vďačnosti z Košíc do Viničiek – MEA GRATI v celkovej dĺžke 68 km. Samotného behu sa zúčastnil – **Norbert Schuller** s časom 8:09 hodiny a štafeta v zložení **Erik Kužma, Richard Galajda, Pavol Kračún, Monika Bugorčíková, Tomáš Lacko, Annamária Kužmová**, ktorí dobehli na skvelom druhom mieste.

ao

Bežci z Nižnej Myšle zdolali ako štafeta trať z Košíc do Miskovca

V Gyňove rastú rybári

Aj rybári z Gyňova sa zúčastnili začiatkom júna tradičných rybárskych pretekov v revíri Čaňa. Mladú generáciu zastupovali **Sebastián Mura** a **Martin Schmucer** (na snímke), ktorý obsadil krásne 2. miesto s úlovkom vážiacim 2,61 kg.

ao

Lakers urvali titul v infarktovom závere

AHL Čaňa koristou domácich

Fanúšikovia hokeja v regióne si opäť prišli na svoje. V sobotu 25. apríla zažili na „zimáku“ drámu, aká sa nevidí často.

Populárna amatérska Hokejová liga Čaňa tam dopísala už svoj 14. ročník. V očakávanom finálovom zápase domáci favoriti HC Lakers po obrovskom boji zdolali HC Cassovia Kings 4:3.

Okrem stále vyššej úrovne hokejových súbojov prilákal do čanianskeho športového stánku fanúšikov aj bohatý sprievodný program finálového dňa. Počas prvej prestávky zaplnené tribúny stišli dych pri vystúpení talentovanej krasokorčuľárky **Emy Čerkalovej**. V druhej prestávke sa fanúšikovia zapojili do strelby na bránu, kde bo-

jovali o poukážky reštaurácie ZIMAČ.

V záverečnej tretine divákov dvíhol zo sedadiel husársky kúsok **Róberta Mikitu**. Unikol domácej obrane a nekompromisne zavesil pod brvno – 4:3! HC Lakers Čaňa však nakoniec tesný náskok ubránili a stali sa zaslúženými šampiónmi 14. ročníka.

Adam Binda/red

Abovský hlásnik, štvrtročník Regionálneho združenia obcí Hornád. Adresa: Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Havanská 19, 040 13 Košice, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **web:** www.regionhornad.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová – tel: 0905 812 883, **predseda redakčnej rady a redaktor:** Mgr. Anton Oberhauser – tel. 0905 497 971, **redaktorka:** Ing. Monika Floriánová, **redakčná rada:** Ing. Miloš Barcal, Ing. Ján Kokarda, Ing. Štefan Petrík, Michal Rečka, Mgr. Denisa Vargová, JUDr. Ľubomír Vranka, **distribúcia** - Obecný úrad Ždaňa, tel. 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.